

**Załącznik Nr 1
do uchwały Nr 280/XLVI/2006
Rady Gminy Przechlewo
z dn. 25 września 2006 r.**

Strategia Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 2006-2020

Wrzesień 2006

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.....	2
II. Przesłanki i procedura aktualizacji Strategii.....	3
III. Analiza stanu Gminy.....	6
IV. Analiza SWOT.....	22
V. Wizja Gminy Przechlewo.....	24
VI. Priorytety, cele strategiczne i kierunki działań.....	25
VII. System wdrażania i monitoringu Strategii.....	33

I. WSTĘP

Gmina Przechlewo, tak jak cały kraj, z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, tj. 01 maja 2004 roku znalazła się w nowej sytuacji społeczno – gospodarczej. Członkostwo w Unii stawia przed nami nowe wyzwania i możliwości, szczególnie dotyczy to pozyskiwania środków finansowych z funduszy strukturalnych. Przed nami nowy okres programowania na lata 2007-2013 i nowe programy operacyjne, które będą miały wpływ na możliwości pozyskania środków unijnych, a tym samym możliwości rozwoju naszej Gminy w najbliższych latach. Strategia Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 2006-2020 jest spójna z Narodową Strategią Spójności 2007- 2013, Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego oraz Partnerską Strategią Rozwoju Powiatu Czluchowskiego 2006 - 2020. Zaktualizowana Strategia zakłada, że rozwój Gminy Przechlewo ma opierać się na trzech tak samo ważnych i wzajemnie uzupełniających się priorytetach:

**SILNE SPOŁECZEŃSTWO
EFEKTYWNA GOSPODARKA
CZyste ŚRODOWISKO**

Gmina Przechlewo ma być w roku 2020 gminą przyjazną, otwartą szczególnie na młode i wykształcone pokolenie, z nowoczesnym rolnictwem i bardzo dobrze rozwiniętą funkcją ośrodka turystycznego, dającą możliwości rozwoju społecznego i gospodarczego poprzez innowacyjność oraz wykorzystanie zasobów ludzkich, naturalnych i kulturowych, przy zachowaniu walorów środowiskowo-krajobrazowych.

Ta wizja będzie realna tylko wtedy, jeżeli uda się konstruktywnie współpracować przy jej realizacji nam wszystkim, tj. samorządowcom, instytucjom publicznym, prywatnym przedsiębiorcom i mieszkańcom.

To od nas wszystkich zależy, czy niniejsza strategia odniesie sukces i przyczyni się do szybkiego i trwałego rozwoju naszej małej ojczyzny.

II. PRZESŁANKI I PROCEDURA AKTUALIZACJI STRATEGII

Przesłanki aktualizacji

„Strategia Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 1999-2010” została zaktualizowana Uchwałą 36/VI/2003 Rady Gminy Przechlewo z dnia 10 marca 2003 roku. Od tamtej pory pojawiły się nowe przesłanki dla jej aktualizacji:

- Polska przystąpiła 1 maja 2004 roku do Unii Europejskiej – członkostwo to w znacznym stopniu wpłynęło i będzie wpływało na możliwości rozwojowe naszej gminy, chociażby w postaci zmian prawnych czy oferowanych funduszy pomocowych

- zmieniła się metodologia budowania strategii, nastąpiła konieczność dostosowania kształtu strategii do innych dokumentów programowych, między innymi takich jak Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013 oraz Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

- należało wydłużyć horyzont czasowy strategii do roku 2020 w celu dostosowania jej do kolejnych okresów programowania w Unii Europejskiej

- zrealizowano większość zadań zawartych w „Strategii Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 1999-2010”

„Strategia Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 1999-2010”, zawierała działy:

- I. Inwentaryzacja zasobów Gminy – opisujący położenie Gminy w województwie, zasoby środowiska przyrodniczego, stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej, gospodarkę leśną, stan infrastruktury technicznej, stan bazy oświatowej i infrastruktury obsługi ludności, ludność i zatrudnienie
- II. Analiza i planowanie ogólne – zawierający misję, cele strategiczne i analizę SWOT
- III. Zadania do celów strategicznych – w strategii założono realizację 66 zadań Na strategię składały się następujące cele strategiczne:
 1. Ochrona środowiska naturalnego
 2. Podniesienie atrakcyjności Gminy pod względem możliwości inwestycyjnych
 3. Wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych do rozwoju różnych form turystyki i usług okołoturystycznych
 4. Podniesienie poziomu zdrowotnego i intelektualnego mieszkańców

5. Przeciwdziałanie bezrobociu, rozwój przedsiębiorczości i aktywizacja zawodowa ludności
6. Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa, tworzenie sprzyjających warunków do powstawania organizacji producenckich
7. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej (drogowej, telekomunikacyjnej i energetycznej, dostawy gazu ziemnego i innych mediów
8. Podnoszenie poziomu nauczania podstawowego i gimnazjalnego przez wzbogacanie i modernizację bazy edukacyjnej
9. Tworzenie struktur gminnych i ponadgminnych w celu pozyskiwania środków pomocowych oraz realizacji wspólnych programów rozwojowych i działań promocyjnych

Strategia Rozwoju Gminy Przechlewo była realizowana w latach 1999-2006 we wszystkich 9 celach strategicznych. W okresie tym zrealizowano lub podjęto większość z zaplanowanych 66 zadań. Część zadań zdezaktualizowała się.

Największą rolę w zewnętrznym finansowaniu realizacji strategii odegrały środki z funduszu SAPARD, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska oraz z EkoFunduszu.

Procedura aktualizacji

Proces aktualizacji Strategii rozpoczął się z dniem podjęcia przez Radę Gminy uchwały dotyczącej aktualizacji „Strategii Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 1999-2010” (Uchwała nr 226/XXXVIII/2006 z dnia 06 lutego 2006r.). Zarządzeniem nr 333/2006 Wójta Gminy Przechlewo z dnia 10 lutego 2006r. został powołany zespół ds. aktualizacji Strategii. W wyniku prac zespołu, przeprowadzonej wśród mieszkańców i głównych podmiotów Gminy ankiety oraz prowadzonych do połowy sierpnia konsultacji społecznych powstał projekt strategii, który został przekazany pod obrady Rady Gminy.

Ostateczna wersja Strategii została przyjęta Uchwałą Rady Gminy Nr.....dnia.....

W pracach nad realizacją strategii udział wzięli:

1.	Baran Elżbieta	- Dyrektor Publicznej Biblioteki w Przechlewie
2.	Barecki Roman	- Radny Gminy Przechlewo
3.	Brodziak Grzegorz	- Wiceprezes zarządu Poldanor S.A.
4.	Brodziak Kamila	- Podinspektor ds. programów pomocowych i pozyskiwania środków w UG Przechlewo
5.	Demko Zdzisław	- Radny Gminy Przechlewo
6.	Dorofiejczuk Andrzej	- Radny Gminy Przechlewo
7.	Fert Helena	- Inspektor ds. promocji i inicjatyw gospodarczych w UG Przechlewo
8.	Frieda Tadeusz	- Dyrektor Zarządu Gospodarki Komunalnej
9.	Gajo Jan	- Radny Gminy Przechlewo, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
10.	Galas Antoni	- Radny Gminy Przechlewo, Przewodniczący Komisji Gospodarczej i Budżetu
11.	Gierszewski Bernard	- Radny Gminy Przechlewo
12.	Ginter Marek	- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Sapolnie
13.	Jażdżewski Ireneusz	- Nadleśniczy Nadleśnictwa Niedźwiady z siedzibą w Przechlewie
14.	Koziół Jan	- Dyrektor Zespołu Ekonomicznego Administracyjnego Szkół
15.	Lenc Dorota	- Radny Gminy Przechlewo
16.	Łopusińska Teresa	- Dyrektor Ośrodka Sportu i Rekreacji
17.	Machowski Piotr	- Dyrektor Zespołu Szkół w Przechlewie
18.	Makowiec Joanna	- Radny Gminy Przechlewo, Przewodnicząca Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia i Opieki Społecznej
19.	Pluto Prądyński Andrzej	- Radny Gminy Przechlewo
20.	Pluto Prądyńska Elżbieta	- Skarbnik Gminy Przechlewo
21.	Sochalski Jan	- Radny Gminy Przechlewo
22.	Szczerbiak Mirosława	- Kierownik Referatu Inwestycji, Promocji i Rozwoju Gminy w UG Przechlewo
23.	Szydłowski Edward	- Radny Gminy Przechlewo, Przewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego
24.	Szymańska Janina	- Kierownik GOPS
25.	Tuzimek Stanisław	- Radny Gminy Przechlewo
26.	Winkowska Iwona	- Sekretarz Gminy Przechlewo
27.	Winkowski Antoni	- Radny Gminy Przechlewo, Przewodniczący Rady Gminy Przechlewo
28.	Zblewski Mirosław	- Radny Gminy Przechlewo
29.	Żmuda Trzebiatowski Ryszard	- Radny Gminy Przechlewo
30.	Sołtysi i Rady Sołeckie z terenu Gminy Przechlewo	

III. ANALIZA STANU GMINY¹

¹ Większość wartości liczbowych na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, stan na 31.12.2004

1. Informacje ogólne

Gmina Przechlewo jest gminą wiejską, położoną w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego, 140 km od Gdańska, w powiecie człuchowskim. Z gminą graniczy 5 gmin wiejskich: Rzeczenica, Koczała, Lipnica, Konarzyny i Człuchów. Teren gminy o powierzchni 244 km² (24.338 ha) zamieszkuje około 6300 mieszkańców, tj. 26 osób/1km².

Sieć osadniczą gminy tworzą 33 miejscowości, z których 14 jest siedzibą sołectw. Są to wsie: Dąbrowa Człuchowska, Garbek, Lisewo, Łubianka, Nowa Wieś, Pakotulsko, Pawłówko, Płaszczycza, Przechlewo, Przechlewo, Rudniki, Sapolno, Szczytno oraz Żołna. Stolicą gminy i zarazem jej największą wsią jest położone na wysokości 158 m n.p.m. Przechlewo. Pierwsze wzmianki o Przechlewie, jako o osadzie rycerskiej pojawiają się w kronikach z roku 1341. W wieku XVII Przechlewo stało się siedzibą parafii. Po rozbiorach i przejściu majątku Prądyńskich w ręce niemieckie nastąpił przyspieszony proces germanizacji wsi, tak że pod koniec XIX stulecia uchodziła ona za wieś czysto niemiecką. Po roku 1918 Przechlewo pozostało w Niemczech. Do Polski powróciło 28 lutego 1945 roku. Dzisiaj wieś ta, o wyglądzie małego miasteczka, zamieszkuje 2817 mieszkańców², czyli prawie 45% społeczności gminy. Kolejne największe pod względem liczby ludności miejscowości to: Sapolno – ok. 700 mieszkańców, Nowa Wieś - ok. 430 mieszkańców, Szczytno – ok. 380 mieszkańców, Płaszczycza – ok. 360 mieszkańców oraz Dąbrowa Człuchowska – ok. 290 mieszkańców.

Przechlewo, położone 17 km od miasta powiatowego Człuchów, jest ośrodkiem, w którym koncentruje się działalność bezpośrednio i pośrednio związana z rolnictwem, coraz bardziej wyspecjalizowane usługi związane z turystyką, a także usługi związane z edukacją, kulturą, ochroną zdrowia i leśnictwem. To tutaj skupia się zarówno życie społeczno – polityczne gminy, jak i gospodarcze.

Największym bogactwem naturalnym gminy są:

- przebiegająca przez zachodnią część gminy rzeka Brda, należąca do najpiękniejszych szlaków kajakowych Polski,
- 33 jeziora, najliczniej umiejscowione w środkowej i południowej części gminy, ale największe z nich znajdują się w części zachodniej,
- oraz zajmujące ponad 50% powierzchni gminy lasy.

² Stan na 31.12.2005, dane z Urzędu Gminy Przechlewo

Niezaprzeczalne walory krajobrazowe i przyrodnicze oraz czyste środowisko, którego i tak bardzo dobry stan polepsza się z roku na rok, decydują o rolniczo-turystycznym charakterze gminy.

2. Uwarunkowania przyrodnicze

Większość terenu gminy leży w granicach 2 Obszarów Chronionego Krajobrazu: Obszar Chronionego Krajobrazu „Okolice Jezior Krępsko i Szczytno” oraz Obszar Chronionego Krajobrazu „Fragment Borów Tucholskich”.

Czynnikiem kształtującym krajobraz gminy jest rzeźba terenu. Część północna i zachodnia gminy położona jest w obrębie sandrowej Równiny Charzykowskiej, stanowi obszar płaski, lekko pochylony ku południowemu wschodowi, położony generalnie na wysokości od 140 do 157 m n.p.m.. Część centralna i południowa leży na Pojezierzu Krajeńskim. Według kryteriów podziału przyrodniczo – leśnego prawie cały obszar gminy należy do dzielnicy Borów Tucholskich.

Teren gminy na linii północ – południe rozcina dolina rzeki Brdy. Charakterystyczne dla tej rzeki zakola i starorzecza przewijają się pomiędzy falistą wysoczyzną morenową okolic Przechlewa i Sapolna, a płaską wysoczyzną na południu. Rzeka Brda wcina się w wielu miejscach w równinę na głębokość 30 metrów, w południowo zachodniej części Gminy Przechlewa łączy się z rozległą rynną jezior Szczytno – Krępsko i krzyżującą się z nią mniejszą rynną jezior Szczytno Małe – Końskie. Od tego miejsca rzeka zmienia swój kierunek na równoleżnikowy. W okolicach Sapolna wody Brdy odpływają doliną na wschód do Jeziora Charzykowskiego.

Górny odcinek Brdy, prawie w całości leżący na terenie Gminy Przechlewo, jest szczególnie urokliwy ze względu na kręty bieg rzeki, towarzyszące mu rozległe lasy dawnej Puszczy Człuchowskiej i malownicze Jeziora Szczytno, Szczytno Małe i Końskie, co doceniają coraz większe rzesze turystów, a szczególnie kajakarzy.

Głównymi dopływami Brdy są rzeki Lipczynka, Modra i Ruda. W sumie długość cieków wodnych, wyłączając rowy melioracyjne, wynosi 79,9 km.

Znajdujące się na terenie Gminy Przechlewo wspomniane 33 jeziora zajmują łącznie powierzchnię 11,25 km², tj. ponad 5% terenu gminy. Większość z nich to jeziora rynnowe, o długim i wąskim kształcie. Do największych i najpiękniejszych należą:

- kompleks Jezior Szczytno Wielkie i Szczytno Małe – 645,2 ha

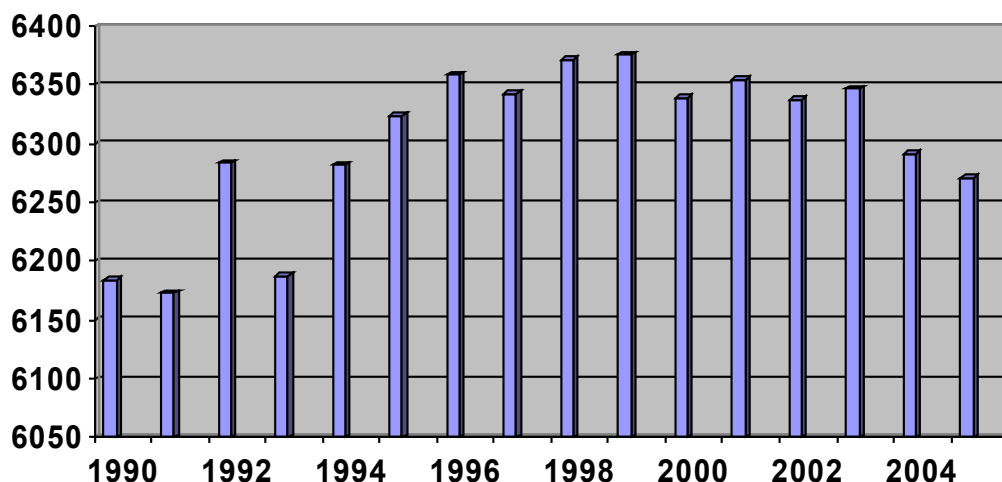
- Jezioro Lipczyno – 155 ha
- Jezioro Końskie – 55 ha
- Jezioro Długie – 33 ha
- Jezioro Krasne – 28 ha.

Wody przechlewskich jezior i rzek należą do najczystszych na Pomorzu, a ich stan ciągle ulega poprawie. Związane jest to między innymi z ciągłym porządkowaniem gospodarki ściekowej w gminie oraz ze stale rosnącą świadomością rolników i sposobem wykorzystywania przez nich ziemi rolniczej.

3. Potencjał demograficzny i gospodarczy

W roku 2005 Gminę Przechlewo zamieszkiwało 6271 osób, z czego 50,39% stanowiły kobiety. W poszczególnych miejscowościach gminy liczba ta kształtowała się następująco: Czosnowo – 34, Dąbrowa Człuchowska - 286, Dobrzyń – 30, Dolinka – 2, Garbek – 93, Jarzębnik – 45, Klęśnik – 10, Koprzywnica – 0, Krasne – 10, Lipczynek – 30, Lisewo – 130, Łubianka – 56, Miroszewo – 52, Nowa Brda – 22, Nowa Wieś – 432, Nowiny – 8, Pakotulsko – 188, Pawłówko – 230, Płaszczycza – 357, Przechlewo – 2817, Przechlewko – 78, Przechlewko - Leś. – 2, Rudniki – 58, Sapolno – 702, Suszka – 30, Szczytno – 376, Szyszka – 4, Trzęsacz - 4, Wandzin – 12, Wiśnica – 1, Zawada – 87, Zdrojki – 16, Żołna – 69.

Wykres poniżej pokazuje, jak kształtowała się liczba ludności w gminie w latach 1990 – 2005. (liczba osób zameldowanych w gminie, stan na dzień 31 grudnia danego roku)

Przyrost naturalny jest dodatni. Więcej rodzi się chłopców niż dziewczynek – wyjątkiem był rok 2005, kiedy to urodziło się o połowę mniej chłopców niż dziewczynek.

Wskaźnik migracji jest od kilku lat ujemny. Większość osób wymeldowuje się niż zameldowuje w gminie. Sytuacja ta związana jest głównie z wyjazdami młodych ludzi do miast i za granicę, przede wszystkim w poszukiwaniu pracy. Przyszły stan liczby mieszkańców trudny jest do określenia. Wydaje się, że liczba ludności będzie utrzymywała się na podobnym poziomie z niewielkimi wahaniem związanymi z poszukiwaniem atrakcyjniejszych warunków pracy z jednej strony a wzrostem atrakcyjności terenów wiejskich jako miejsca zamieszkania oraz rozwojem form telepracy z drugiej strony. Poniższa tabela przedstawia strukturę wiekową mieszkańców gminy na tle powiatu, województwa i kraju (dane na dzień 31.12.2004).

	Gmina Przechlewo		Powiat Człuchowski	Województwo Pomorskie	Polska
Ludność	Liczba	%	%	%	%
Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	1546	25	25	22	21
Wiek produkcyjny	3890	63	63	64	64

(18- 60/65 lat)					
Wiek poprodukcyjny (powyżej 61/66 lat)	751	12	12	14	15

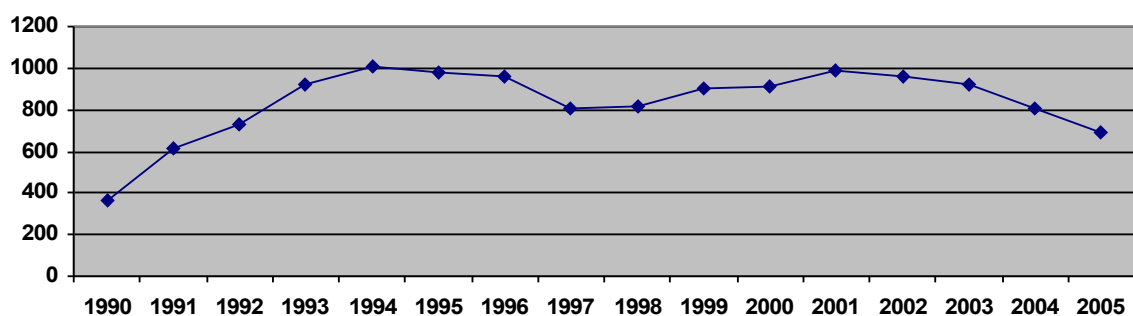
Z tabeli wynika, że w Gminie Przechlewo proporcje między liczbą ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym będą w najbliższych latach znacznie lepsze niż w skali województwa i kraju.

Na tle kraju społeczeństwo gminy będzie społeczeństwem młodszym.

Rynek pracy

Ilość osób bezrobotnych w gminie na dzień 01.01.2006 wyniosła 694 osoby, w tym 388 kobiet. Stopa bezrobocia w gminie wynosi ok. 17%. Wskaźnik ten jest podobny w skali kraju, lecz niższy niż średnio w powiecie.

Wykres poniżej pokazuje, jak kształtowała się liczba osób bezrobotnych w gminie od roku 1990.

Charakterystycznym zjawiskiem jest duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych, co związane jest przede wszystkim z:

- zmianami na rynku pracy wynikającymi z okresu transformacji ustrojowej w Polsce w roku 1989, i związanym z tym upadkiem Państwowych Gospodarstw Rolnych, które były na terenie gminy głównym pracodawcą
- niską mobilnością zawodową mieszkańców, szczególnie tych starszych o niskich kwalifikacjach
- niskim poziomem wykształcenia.

Prognozy dotyczące rynku pracy w Polsce zakładają stały wzrost liczby pracujących w Polsce (ok. 1% rocznie), który doprowadzi do spadku bezrobocia do 11-12% w roku 2020. Zgodnie z ogólnymi tendencjami, najwięcej miejsc pracy będzie powstawać w branżach usługowych, w tym w szczególności w turystyce i rolnictwie.

Edukacja

Na terenie Gminy Przechlewo znajdują się 3 placówki oświatowe:

- Zespół Szkół w Przechlewie, w skład którego wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa - liczba uczniów w roku szkolnym 2005/2006 - 394
 - Gimnazjum w Przechlewie – liczba uczniów w roku szkolnym 2005/2006 - 281
- Szkoła Podstawowa w Sapolnie – ilość uczniów – 119
 - oddział przedszkolny – 23 dzieci
- Publiczne Przedszkole w Przechlewie - 110 dzieci

Wszystkie szkoły wyposażone są w pracownie komputerowe. W szkołach naucza się języka niemieckiego, coraz wyraźniej odczuwany jest brak nauczania języka angielskiego w gminie.

Od kilku lat w gminie wzrasta liczba osób z wykształceniem wyższym i średnim. Wynika to w dużej mierze z uruchomieniem w ostatnich latach w Człuchowie i Chojnicach nowych filii uczelni wyższych oraz rozszerzeniem oferty edukacyjnej na uczelniach już istniejących. Tym samym poprawił się znacznie dla mieszkańców gminy dostęp do edukacji na poziomie wyższym.

Zdrowie

Na terenie gminy znajduje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”, który udziela świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, prowadzi podstawowe badania laboratoryjne, EKG i USG. Mieszkańcy gminy mają również dostęp do 2 gabinetów dentystycznych, w tym ortodontycznego, 1 gabinetu rehabilitacyjnego oraz do gabinetu ginekologicznego. W Przechlewie prowadzona jest również apteka.

W gminie brakuje lekarzy specjalistów oraz nowoczesnej aparatury medycznej i sprzętu do diagnostyki i terapii.

Pomoc społeczna

Na terenie gminy swoją działalność prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W roku 2005 pomocą społeczną objętych było 213 rodzin. Głównymi powodami wnioskowania o

pomoc były ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz niepełnosprawność.

W roku 2006 Rada Gminy Przechlewo przyjęła na mocy uchwały Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2020. Corocznie uchwalany jest Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w oparciu o który działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja prowadzi we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej Świetlicę Socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i rodzin niewydolnych wychowawczo. W ramach Programu współpracują także:

- szkoły i pedagog szkolny
- Grupa AA Fenix w Przechlewie
- Gminna Biblioteka Publiczna w Przechlewie.

Bezpieczeństwo

Na terenie gminy znajduje się 1 posterunek Policji w Przechlewie.

W gminie działają Ochotnicza Straż Pożarna w Przechlewie, która liczy 38 dorosłych członków i 2 grupy młodzieżowe skupiające 14 chłopców oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Lisewie licząca 49 członków. Grupa młodzieży liczy 14 chłopców i 6 dziewcząt.

O bezpieczeństwo w lasach dbają strażnicy leśni Nadleśnictwa Niedźwiady w Przechlewie, Nadleśnictwa Czarne, Nadleśnictwa Człuchów oraz Nadleśnictwa Osusznica.

W sezonie letnim na plaży nad Jeziorem Końskim bezpieczeństwa kąpiących się strzegą ratownicy wodni.

Kultura

Gmina Przechlewo charakteryzuje się brakiem spójnego dziedzictwa kulturowego. Sytuacja ta jest wynikiem akcji przesiedleńczych, prowadzonych na tych terenach po II wojnie światowej. Starsi mieszkańcy gminy pochodzą z różnych stron Polski, wywodzą się z różnych kultur, mają różną mentalność. Wielokulturowość Gminy jest z jednej strony jej bogactwem, z drugiej jednak strony utrudnia prowadzenie spójnej i aktywnej promocji wykorzystania dziedzictwa kulturowego, która wzmocniłaby świadomość historyczną i lokalną tożsamość. Największy wysiłek w budowaniu świadomości historycznej i lokalnej tożsamości podejmowały do tej pory Gminna Biblioteka Publiczna w Przechlewie oraz Koło Miłośników Przechlewa.

Od roku 2007 upowszechnianiem kultury na terenie gminy zajmie się również powołane uchwałą Rady Gminy z dnia 26 czerwca 2006 r. Gminne Centrum Kultury w Przechlewie. W skład Centrum wejdą Dom Kultury w Przechlewie oraz świetlice wiejskie z terenu gminy. Głównym zadaniem Centrum będzie rozwijanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy, tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego, współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi działającymi na rzecz kultury i sztuki oraz prowadzenie współpracy kulturalnej z zagranicą. Wydaje się, że jednym z pierwszych zadań Centrum będzie podejmowanie działań na rzecz wzbogacania i rozszerzania oferty prowadzonych w ramach Domu Kultury sekcji specjalistycznych oraz zatrudniania wykwalifikowanej kadry. Ważnym zadaniem będzie również wspieranie działalności świetlic wiejskich i prowadzenia ich przez animatorów kultury, tak by świetlice stały się wiejskimi ośrodkami kultury, tym bardziej że mieszkańcy mniejszych wiosek mają bardzo utrudniony dostęp do usług i dóbr kultury.

Sport

W gminie prężnie rozwija się działalność sportowa. Główną bazą dla sportowców jest przede wszystkim znajdująca się przy Zespole Szkół w Przechlewie sala gimnastyczna oraz położone w odległości ok. 500 od szkoły stadion i boisko sportowe. W Przechlewie i Sapolnie bardzo aktywnie działają uczniowskie kluby sportowe. Młodzi sportowcy, przede wszystkim lekkoatleci, odnoszą sporo sukcesów nie tylko w skali województwa, ale również kraju. Gmina ma bogatą, ponad 60-letnią tradycję w piłce nożnej. Lokalny zespół piłki nożnej Prime Food Brda Przechlewo awansował w tym roku do IV ligi. Miłośnicy piłki nożnej mogą dodatkowo rozwijać swoje umiejętności w jednym z 2 Ludowych Klubów Sportowych: Gwiazda Płaszczyc lub Victoria Szczytno.

Dodatkowo przy 2 największych pracodawcach gminy, Poldanor S.A. i Prime Food Sp. z o.o., rozpoczął niedawno swoją działalność przyzakładowy klub sportowy CONTRA.

Stowarzyszenia

W gminie działa kilka formalnych i nieformalnych organizacji pozarządowych. Poza wymienionymi wyżej sportowymi, są to:

Koło Miłośników Przechlewa, Zrzeszenie Osób Bezrobotnych w Przechlewie, Stowarzyszenie Diabetyków, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Dorosłych Dzieci i ich Rodzin RAZEM w Przechlewie, Koło Myśliwskie Głuszc w Przechlewie, Koło Miłośniczek Sapolna, Koło Miłośniczek Nowej Wsi, Związek Pszczelarzy, nieformalna grupa

Młodzi Młodym, Klub AA Fenix, Koło Emerytów i Rencistów, Caritas, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Sapolnie, Stowarzyszenie Solidarni „PLUS” EKO „SZKOŁA ŻYCIA” w Wandzinie..

Działania większości z nich ograniczają się jednak do działań wewnątrz organizacji, brak jest wychodzenia z inicjatywami przeznaczonymi dla szerszego grona społeczności gminnej. Ponadto kondycja finansowa większości z tych organizacji jest słaba. Generalnie coraz częściej pojawiają się głosy, że brakuje w gminie prężnie działającej organizacji pozarządowej, która byłaby w stanie skutecznie i szeroko działać dla dobra gminy i z sukcesem aplikować o środki finansowe do różnego rodzaju funduszy, w tym strukturalnych, na realizację licznych projektów. Wydaje się, że organizacja ta musiałaby mieć silne wsparcie ze strony samorządu gminy jak i lokalnych przedsiębiorców.

Przedsiębiorstwa

Największymi pracodawcami na terenie gminy są:

- działające w branży przetwórstwa rolno–spożywczego: Prime Food Sp. z o.o., Ubojnia Drobiu Bożena i Zbigniew Jabłońscy
- działające w branży rolnej: Poldanor S.A., Rolpako Sp. z o.o., Rolpex Sp. z o.o.
- działające w branży drzewnej: Nadleśnictwo Niedźwiady w Przechlewie, Poltarex Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego Sp. z o.o. Tartak Nowa Wieś, Inwood Sp. z o.o.
- Romgaz Dystrybucja Gazu Propan–Butan Szultka Roman – dystrybucja gazu
- BEWA Beata i Wiesław Dorszyńscy – pralnia chemiczna

Pozostałe podmioty gospodarcze (ok. 260) to przede wszystkim jednostki handlowe i usługowe. W latach 1990 – 2000 liczba małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) wzrosła w gminie prawie trzykrotnie. Po 5 latach „zastoju” wyraźny wzrost przedsiębiorczości mieszkańców gminy rozpoczął się w roku 2005. Najwięcej wpisów działalności gospodarczej notuje się obecnie w branży budowlanej. Brakuje jednak w bliskiej odległości instytucji aktywnie wspierającej rozwój małe i średnie przedsiębiorstwa, oferującej usługi doradcze, szkoleniowe, czy też finansowe.

Być może dlatego wśród przedsiębiorców w gminie zauważa się niską aktywność w ubieganiu się o dofinansowanie unijne.

Rolnictwo

Główną branżą w gospodarce gminy jest rolnictwo. Grunty orne stanowią ok. 30% powierzchni gminy. Wszystkie użytki rolne, tj. 8669 ha sklasyfikowano jako użytki o niekorzystnych warunkach gospodarowania. W gminie nie ma gleb I i II klasy bonitacyjnej, tylko 215 ha to gleby III klasy, pozostałe gleby to gleby klasy IV-VI. Okres wegetacyjny wynosi 230 dni i jest dosyć krótki. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 7,2 °C, lato jest stosunkowo krótkie i chłodne, a zima stosunkowo długa. Roczne średnie sumy opadów w gminie wynoszą ok. 600 mm. Ostatnio można zauważyć nasilenie się wiatrów, zdecydowaną przewagę mają wiatry zachodnie i północno – zachodnie. Na terenie gminy działalność prowadzi około 440 gospodarstw indywidualnych o powierzchni powyżej 1 ha. Średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 33,38 ha, z czego prawie 85 % obsiewana jest zbożem. Fermowym chowem trzody chlewnej zajmuje się Poldanor S.A., a chowem bydła Rolpex Sp. z o.o. i Rolpako Sp. z o.o.. W gospodarce indywidualnej chowem bydła zajmuje się ok. 125 gospodarstw, które posiadają ok. 930 szt. bydła. Chowem trzody chlewnej zajmuje się ok. 180 gospodarstw indywidualnych, około 50 z nich utrzymuje obsadę 150–400 sztuk. Łącznie ilość trzody w gospodarstwach indywidualnych wynosi ok. 15 000 sztuk. Rolnicy nie mają problemu ze zbytem żywca. Jest on skupowany prawie w całości przez Prime Food Sp. z o.o.. Pozostała część trafia do pozostałych lokalnych zakładów mięsnych. Ze względu na wysoką obsadę trzody chlewnej, prawie cała produkcja zbóż pozostaje u rolników. W gminie istnieją korzystne warunki do prowadzenia rolnictwa ekologicznego, brak jest jednak zorganizowanego rynku produktów ekologicznych i promocji lokalnych produktów żywnościowych. Od kilku lat coraz silniej zaczyna rozwijać się działalność agroturystyczna.

Leśnictwo

Lasy i grunty leśne zajmują 127,7 km², tj. 52,3 % powierzchni gminy. W większości są to lasy należące do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, administrowane przez Nadleśnictwo Niedźwiady w Przechlewie. Na terenie gminy lasami administrują jeszcze Nadleśnictwo Czarne, Nadleśnictwo Człuchów oraz Nadleśnictwo Osusznica. Tylko 1,5 km², tj. 1,17 % powierzchni lasów to lasy prywatne. Przeważają lasy sosnowe z niewielką domieszką lasów mieszanych. Lasy oprócz pozyskiwania drewna, pełnią funkcje rekreacyjne i dydaktyczne. Pozyskiwanie runa leśnego jest istotnym czynnikiem gospodarczym gminy.

Największe kompleksy leśne występują w północno – zachodniej części gminy.

Lasy oraz tereny przyjezierne i przyrzeczne są siedliskiem dla licznych gatunków zwierząt, w tym chronionych. Można w gminie spotkać między innymi orła bielika, kanię rdzawą, wąsatkę, bobry i wydry.

Łącznie około 35,6% powierzchni gminy objęta jest ochroną przyrody i krajobrazu:

1. Rezerваты przyrody:

- Bagnisko Niedźwiady – rezerwat leśno – torfowiskowy – 47,67 ha – sosnowy bór bagienny i śródleśne torfowiska
- Jezioro Krasne – rezerwat wodny – 28 ha – jezioro lobeliowe,
- Przytoń – Wąwóz Brdy – rezerwat leśny – 18,05 ha – osada bobrów
- Osiedle Kormoranów – rezerwat ornitologiczno – leśny – 22,3 ha – ok. 120-letni drzewostan bukowy

2. Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Fragment Borów Tucholskich – 16,63 ha
- Okolice Jezior Krępsko i Szczytno – 12,42 ha

3. Pomniki przyrody:

- 6 okazałych dębów szypułkowych w Pakotulsku (trzy), w Suszce, w Zawadzie i Żońnie (po jednym)
- 1 głąz narzutowy o obwodzie ok. 6 m w Pakotulsku
- 2 gniazda lęgowe orła bielika

Turystyka

Piękne i rozległe kompleksy leśne Borów Tucholskich, zatopione w ich głębi liczne jeziora, przepiękna dolina rzeki Brdy oraz malownicze ciągi dużych i małych jezior rynnowych z w większości stromymi stokami są charakterystycznymi elementami krajobrazu Gminy Przechlewa, który ze względu na swoje niespotykane bogactwo i dziewiczą naturę przyciąga z roku na rok coraz więcej turystów.

W gminie są warunki dla rozwoju wszystkich form turystyki, m.in. agroturystyki, turystyki wodnej, turystyki rowerowej i pieszej.

Najbardziej atrakcyjnymi dla różnych form turystyki nawodnej jest ciąg rynnowych jezior: Jezioro Szczytno Wielkie, Szczytno Małe i Jezioro Końskie. Przez jeziora te przepływa rzeka Brda, która stała się bardzo atrakcyjnym szlakiem kajakowym, o znaczeniu międzynarodowym. Dla kajakarzy rzeka dostępna jest na odcinku od Jeziora Głębokiego do

Fordonu. Szlak ten liczy 233 km. Ze względów komunikacyjnych spływy zazwyczaj zaczynają się od 8 km biegu rzeki – od położonej w Gminie Przechlewo wsi Nowa Brda.

Coraz większe znaczenie mają szlaki rowerowe, których w gminie jest ok. 14:

1. Szlaki rowerowe Ziemi Człuchowskiej, przebiegające w całości lub częściowo przez teren gminy:
 - Trasa „Jelenia” (Koczała – Przechlewo) – 35,3 km
 - „Chrobotkowa” (Przechlewo – Człuchów) – 20,3 km
 - „Głazów Narzutowych” (Przechlewo – Człuchów) – 37,2 km
 - Ornitologiczna (Przechlewo – Przechlewo) – 16 km
 - Szlak Jagodowy (Człuchów – Wandzin – Płaszczycza – Lisewo – Dobrzyń – Człuchów) – 41,5 km
 - Wokół Jezior (Człuchów – Rybakówka – Szczytno – Dolinka – Koprzywnica – Człuchów) 51,2 km
 - Morenowa (Czarne – Pakotulsko – Przechlewo) – 34 km
 - Szlakiem Dzika Maćka (Lipczynek – Przechlewko - Lipczynek) – 16,5 km
 - Wokół Jeziora Lipczyno Wielkie (Lipczynek – Lipczynek) – 16 km
2. fragment szlaku rowerowego Greenway – Naszyjnik Północy
3. edukacyjne ścieżki rowerowe Nadleśnictwa Niedźwiady, położone w całości na terenie gminy:
 - „Wokół Jeziora Lipczyno” – 18,5 km
 - „Do Przechlewa i nad Jezioro Krasne” – 14,5 km
 - „Do Imielna i nad Jezioro Gwiazda” – 16,5 km
 - „Do Zawady i nad Jezioro Szczytno” – 17 km.

W najbliższym czasie wyznaczony zostanie szlak rowerowy wokół Jezior Końskie i Szczytno, o długości ok. 25 km.

Na turystów czekają w gminie również liczne atrakcje środowiska kulturowego, takie jak:

1. nie do końca odkryte grodziska wczesnośredniowieczne
2. Kościół Św. Anny, z roku 1720 z XVIII – wiecznym barokowym wystrojem wnętrza, polichromią oraz płytą nagrobną Prądyńskich – szachulcowy kościół parafialny
3. Renesansowy dzwon z XV stulecia przy Kościele Św. Anny
4. Kościół Matki Boskiej Częstochowskiej - poewangelicki z 1910 roku
5. zabudowa centrum wsi Przechlewo

6. wyspa na Jeziorze Szczytno – Gródek Szczytno – w średniowieczu siedziba książęcego kasztelana administrującego południowo – wschodnimi rubieżami księstwa gdańskiego. Dawne grodzisko otaczają wały o wysokości ponad 4 metrów
7. cmentarz z grobami rodziny papierników Nehringów (z XVIII w.) w Nowej Brdzie. Papiernia powstała w tej wsi w 1696 roku, w wieku XIX została przebudowana na tartak.
8. obelisk w Nowej Brdzie upamiętniający 50 rocznicę pierwszego pobytu Papieża Jana Pawła II na ziemi przechlewskiej oraz dąb, którego sadzonka pochodzi z poświęconych przez Jana Pawła II żołądzi z najstarszego w Polsce Dębu Chrobrego
9. zespół pałacowo – parkowy w Wandzinie (I poł. XIX w.)
10. późnobarokowy dwór z roku 1745 w Jemielnie (Płaszczycy) – od XVII do XIX wieku własność rodu Tuchołków
11. park dworski w Zawadzie – I poł. XIX w.
12. park podworski w Dąbrowie z okazałymi kasztanowcami, jędrzynami i sosnami wejmutkami
13. park i dworek szlachecki z XIX wieku w Sapolnie
14. Chata w Nowej Wsi (XVIII/XIX w.)

Gmina Przechlewo słynie również z licznych imprez . Najważniejsze z nich to:

1. Imprezy cykliczne międzynarodowe:
 - Międzynarodowy Konkurs Psów Dzikarzy
 - Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Przechlewa
 - Międzynarodowe Obchody Dni Unii Europejskiej
2. Imprezy cykliczne krajowe:
 - Ogólnopolski Przegląd Sygnałów, Wiersza i Piosenki Myśliwskiej im. Rafała Minicha
 - Okręgowe Zawody Jeździeckie w skokach przez przeszkody
 - Turniej brydżowy o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy Przechlewa
 - Turniej Szachowy o Puchar Rady Gminy Przechlewo
3. Imprezy cykliczne regionalne:
 - Noc Kupały
 - Spartakiada wodniacka
 - Gminny Turniej Wsi/ Festyn plenerowy – „Pożegnanie lata”

Liczba turystów odwiedzających Gminę Przechlewo wzrosła w przeciągu ostatnich 2 lat ponad dwukrotnie, a liczba udzielonych noclegów prawie trzykrotnie. Baza noclegowa ma charakter sezonowy i jest raczej skromna (1 ośrodek wczasowy na 120 miejsc, 7 obiektów na 88 miejsc i 2 pola namiotowe na 800 miejsc oraz kilka gospodarstw agroturystycznych.). Ocenia się, że istnieją coraz większe potrzeby jej rozbudowy, jak również rozbudowy bazy gastronomicznej (w gminie działalność prowadzi tylko 1 restauracja i 3 bary). Należy również poprawiać jakość oferowanych usług oraz zróżnicować ofertę turystyczną, celem wydłużenia sezonu turystycznego. Większą wagę należy przywiązać do promocji lokalnych produktów turystycznych.

Drogi

Na terenie gminy nie ma żadnych dróg krajowych i wojewódzkich.. Sieć dróg tworzą drogi powiatowe (18 odcinków), uzupełniane przez drogi gminne. Gęstość sieci dróg w gminie jest wystarczająca, jednak stan techniczny większości z nich jest zły. Mieszkańcy gminy odczuwają najbardziej zły stan dróg powiatowych łączących Przechlewo z Gminą Konarzyny i Człuchów, gdyż są to drogi łączące gminę z najbliższymi miastami: miastem powiatowym Człuchów i z miastem Chojnice. Droga Przechlewo – Konarzyny to również droga prowadząca do stolicy województwa – Gdańska.

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa Słosinko – Człuchów, nieczynna od kilku lat na odcinku Słosinko – Przechlewo. Na odcinku Przechlewo – Człuchów odbywa się tylko ruch towarowy.

Coraz mniej jest połączeń autobusowych z Człuchowem i pomiędzy miejscowościami gminy, co staje się coraz większą bolączką mieszkańców, szczególnie dzieci i młodzieży, które nie mogą dojechać np. na zajęcia w Domu Kultury w Przechlewie, czy zajęcia dodatkowe zajęcia pozalekcyjne. Brak połączeń komunikacyjnych utrudnia dostęp do usług medycznych, pracy, obniża znacząco jakość życia, utrwała bezrobocie i frustrację społeczną, co przyczynia się do rozwoju patologii.

Kanalizacja i wodociągi

Gmina Przechlewo skanalizowana jest w około 80%. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi ok. 60 km .Ścieki odprowadzane są do Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Przechlewie. Średnia rzeczywista dobową przepustowość Oczyszczalni wynosi ok. 1200 m³/dobę. Określona pozwoleniem wodno-prawnym maksymalna przepustowość dobową

wynosi 2500 m³/dobę. Na terenie gminy znajdują się dodatkowo oczyszczalnia biologiczna w m. Pakotulsko, bioblok przy ośrodku wypoczynkowym w Lipczyku oraz podczyszczalnia Zakładów Mięsnych Prime Food Sp. z o.o..

Gmina zwodociagowana jest w ok. 90%. Woda dostarczana jest do gospodarstw domowych z 9 hydroforni, w tym z 6 będących w posiadaniu gminy (Przechlewo, Sapolno, Garbek, Miroszewo, Dąbrowa, Imielno).

Gospodarka odpadami

Gromadzenie odpadów jest na terenie gminy w większości zorganizowane. Od kilku lat prowadzi się segregację odpadów. Pojemniki na szkło i plastik ustawione są we wszystkich miejscowościach gminy, w większych miejscowościach w kilku punktach i wywożone są zaraz po wypełnieniu. Potrzebna jest rozbudowa systemu segregacji o makulaturę i materiały niebezpieczne. W roku 1999 oddano do użytku nowoczesne Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych, gdzie dobowo przyjmuje się ok. 3,5 tony odpadów. Okres użytkowania składowiska przewiduje się do roku 2020. Najprawdopodobniej wcześniej odpady będą zagospodarowywane przez wybudowany w najbliższych latach Powiatowy Zakład Zagospodarowania Odpadów w Kiełpinie.

Elektroenergetyka i gospodarka ciepła

Gmina Przechlewo charakteryzuje się czystym środowiskiem naturalnym. Na dobrą jakość atmosfery wpływają między innymi duże obszary leśne i mały stopień uprzemysłowienia gminy.

Energia dostarczana jest na teren gminy liniami średniego napięcia z 3 Głównych Punktów Zasilania: Gwieździn, Ostrowite i Człuchów.

Na terenie gminy nie ma znacznych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza. Największa kotłownia, obsługująca Osiedle Jużkowa w Przechlewie oraz Zespół Szkół i Przedszkole w Przechlewie, opalana jest słomą, co znacznie ogranicza emisję zanieczyszczeń. Coraz więcej gospodarstw indywidualnych próbuje dostosować wiele kotłowni węglowych do paliw ekologicznych. Poważną barierą dla dynamicznego rozwoju ekologicznych form ogrzewania są jednak wysokie koszty zamiany ogrzewania tradycyjnego na ekologiczne i w przypadku niektórych nośników energii, np. oleju opałowego, wysokie koszty eksploatacji.

Gmina nie jest zgazyfikowana.

W gminie działa pierwsza w Polsce biogazownia rolnicza, w której energia produkowana jest z gazu wytwarzanego w procesie fermentacji gnojowicy. Inwestorem jest firma Poldanor

S.A., która zamierza wybudować przy swoich fermach kolejne biogazownie. Powstające przy biogazowniach nadwyżki ciepła stwarzają możliwości dla rozwoju produkcji/usług ją wykorzystujących, np. dla budowy suszarni.

Sieć IT

W ostatnim czasie bardzo szybko rośnie ilość gospodarstw domowych wyposażonych w telefon i komputer, jednakże wzrost ten zauważalny jest przede wszystkim w Przechlewie. Trudniejszy dostęp do sieci IT mają mieszkańcy pozostałych miejscowości gminy, w których występują techniczne ograniczenia w dostępie do sieci szerokopasmowej. Zasięgiem telefonii komórkowej objęty jest teren całej Gminy.

W celu szybkiego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy istotnym jest bardzo szybki rozwój infrastruktury informatycznej. Na naszych terenach dużą przeszkodą w realizacji tego zadania jest wysoki jednostkowy koszt budowy infrastruktury IT. Należy szukać możliwości dofinansowania projektów rozwoju sieci IT, m. in. w środkach unijnych.

Współpraca z zagranicą

Gmina Przechlewo od lat współpracuje, szczególnie na polu sportu, z niemiecką gminą Gramzow. Od kilku lat młodzież szkolna podczas Dni Unii Europejskiej gości u siebie młodzież z Danii i Niemiec. Rozwojowi tych kontaktów sprzyja obecność na terenie gminy firm z duńskim kapitałem oraz szerokie kontakty osób prywatnych z Niemcami. Współpraca ta ma jednak nieformalny charakter. Przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać między innymi w braku powszechnej znajomości języków obcych. Z uwagi na wiążące się z kontaktami zagranicznymi możliwości współpracy i wymiany doświadczeń na polu gospodarczym, handlowym, kulturalnym, inicjatyw obywatelskich itp. należy dążyć do zacieśniania i formalizowania więzi z samorządami zagranicznymi oraz aktywnie promować wśród mieszkańców naukę języków obcych.

IV. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– malowniczy i urozmaicony krajobraz – bogactwo i różnorodność zasobów przyrodniczych i krajobrazowych – duży stopień lesistości gminy – liczne czyste jeziora – wysoki przyrost naturalny – stosunkowo młode społeczeństwo – istniejące duże zakłady pracy – duża liczba małych i średnich przedsiębiorstw – wzrastająca przedsiębiorczość społeczeństwa – nowoczesne rolnictwo – korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego – duży potencjał dla rozwoju ruchu turystycznego – gminne imprezy o znaczeniu lokalnym, krajowym i międzynarodowym – duży stopień skanalizowania Gminy i nowoczesna oczyszczalnia – wysoki stopień zwodociągowania – sprawny system segregacji odpadów – dobre warunki rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii takich jak biomasa, biogaz – stała poprawa stanu środowiska – zadbane miejscowości i czyste ulice	– niedostateczne warunki dla wsparcia rozwoju młodzieży – niski poziom zaangażowania młodzieży w życie społeczności lokalnej – niski poziom wiedzy i umiejętności w zakresie technologii informatycznych – słaby dostęp do specjalistycznych świadczeń służby zdrowia – występujące zjawisko alkoholizmu i narkomanii – słaby dostęp do obiektów kultury i rozrywki – niskie wskaźniki zatrudnienia – zależność od niewielu pracodawców – brak spójnego systemu wspierania przedsiębiorczości – niedostateczna powierzchnia terenów uzbrojonych pod zabudowę związaną z produkcją, przetwórstwem, usługami lub innymi formami działalności gospodarczej – ograniczona ilość przestrzeni nadającej się do prowadzenia działalności gospodarczej – brak minikuchni komunalnych i socjalnych – brak mieszkań komunalnych i socjalnych – brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy – uboga i niezróżnicowana oferta turystyczna – słaba promocja lokalnych produktów turystycznych i żywnościowych – zły stan techniczny części dróg

	powiatowych i gminnych – brak połączeń komunikacyjnych z innymi miejscowościami – likwidacja osobowej linii kolejowej – położenie gminy z dala od większych miast – mała aktywność większości istniejących organizacji pozarządowych
SZANSE	ZAGROŻENIA
– wzrost świadomości w zakresie konieczności pogłębiania wiedzy i podnoszenia kwalifikacji zawodowych – możliwości nauki i pracy na odległość, w tym przez Internet – ożywienie gospodarki krajowej i europejskiej – rozwój instytucji wspierających rynek pracy, w tym współfinansowanych z funduszy UE – wspieranie (również ze środków UE) przedsiębiorczości i innowacji – rosnące zapotrzebowanie na usługi turystyczne – nacisk Unii i Polski na rozwój obszarów wiejskich – tworzenie partnerstw w celu pozyskiwania środków – wykorzystanie funduszy unijnych – decentralizacja finansów publicznych – rozwój społeczeństwa obywatelskiego, w tym wzrost znaczenia organizacji pozarządowych – rozwój profilaktyki zdrowotnej i jednostek ochrony zdrowia – wzrost znaczenia wykorzystania energii odnawialnej w Polsce	– ruchy migracyjne prowadzące do utraty tożsamości lokalnej, w tym kulturowej – odpływ młodzieży – wzrost średniej wieku społeczeństwa – odpływ wykwalifikowanych i wysoko wykształconych mieszkańców – ograniczenia w dostępie do edukacji i kultury – wolne tempo wzrostu gospodarczego, hamujące wzrost zatrudnienia – utrzymujące się wysokie koszty pracy i kapitału – zmiany w mechanizmach wsparcia i polityce UE w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa – powolne osiąganie przez administrację publiczną zdolności instytucjonalnej absorpcji funduszy strukturalnych UE – kryzys finansów publicznych – ograniczona skuteczność rządowych programów wspierających restrukturyzację ochrony zdrowia i opieki społecznej

V. WIZJA GMINY PRZECHLEWO

Gmina Przechlewo - Przyjazna, otwarta szczególnie na młode i wykształcone pokolenie gmina, z nowoczesnym rolnictwem i bardzo dobrze rozwiniętą funkcją ośrodka turystycznego, dająca możliwości rozwoju społecznego i gospodarczego poprzez innowacyjność oraz wykorzystanie zasobów ludzkich, naturalnych i kulturowych, przy zachowaniu walorów środowiskowo-krajobrazowych.

Gmina Przechlewo w roku 2020 to gmina, która:

- stwarza możliwości rozwoju, zwłaszcza młodym wykształconym i przedsiębiorczym osobom
- wspiera wszechstronny rozwój i ciągle podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji
- wspiera rozwój aktywności społecznej i dialogu obywatelskiego
- wspiera mieszkańców znajdujących się w trudnym położeniu życiowym
- wspiera inwestycje w lokalną infrastrukturę i system transportowy wspierający mobilność ludzi oraz w systemy teleinformatyczne zapewniające sprawny przepływ informacji i wiedzy
- oferuje wysoki poziom świadczeń w sferze edukacji, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, sportu i rekreacji, kultury i bezpieczeństwa publicznego
- wspiera rozwój przedsiębiorstw przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego
- jest gminą atrakcyjną turystycznie
- znana jest z nowoczesnego rolnictwa
- posiada efektywną i działającą w sposób przejrzysty administrację samorządową,
- jest gminą, w której rozwija się partnerstwo publiczno - prywatne
- zapewnia wysoki standard życia
- jest ukierunkowana na trwały rozwój społeczno – gospodarczy
- ma pozytywny wizerunek i efektywny system promocji

VI. PRIORYTETY, CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Kształt celów strategicznych określony został na podstawie dorobku i oceny realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Przechlewo na lata 1999-2010”, diagnozy stanu obecnego gminy oraz na podstawie wyników przeprowadzonej na przełomie kwietnia i maja 2006 r. wśród mieszkańców i przedstawicieli głównych podmiotów gminy ankiety, dotyczącej aktualizacji Strategii.

Strategia obejmuje 11 celów strategicznych ujętych w ramach 3 priorytetów: **SILNE SPOŁECZEŃSTWO, EFEKTYWNA GOSPODARKA I CZYSTE ŚRODOWISKO.**

1. Silne Społeczeństwo

- 1.1 Wysoki poziom edukacji i nauki oraz wzrost aktywności zawodowej
- 1.2 Budowa aktywnego społeczeństwa opartego na wiedzy
- 1.3 Wzrost bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego mieszkańców
- 1.4 Wzrost jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności osiedleńczej
- 1.5 Wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych

2. Efektywna Gospodarka

- 2.1 Rozwój przedsiębiorczości, innowacji i nowych technologii oraz wsparcie istniejących przedsiębiorstw
- 2.2 Rozwój gospodarki wykorzystującej zasoby lokalne
- 2.3 Zwiększanie ruchu turystycznego i wydłużenie sezonu

3. Czyste Środowisko

- 3.1 Rozwój funkcjonowania systemów służących ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego
- 3.2 Ochrona zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazu
- 3.3 Zwiększanie świadomości ekologicznej

Cele strategiczne doprecyzowane są poprzez cele operacyjne. Do każdego celu operacyjnego zaproponowano kierunki działań, z możliwością ich uzupełnienia.

1. Silne Społeczeństwo

1.1 Wysoki poziom edukacji i nauki oraz wzrost aktywności zawodowej

1.1.1 Podnoszenie poziomu kształcenia w szkołach i przedszkolach

- *wspieranie innowacyjnych form kształcenia*
- *zakup pomocy dydaktycznych i sprzętu*
- *wspieranie nauki języków obcych*
- *rozszerzanie działalności pozalekcyjnej*
- *rozwój oferty zbiorów bibliotek*
- *podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli*

1.1.2 Rozwój infrastruktury edukacyjnej, w tym bazy sportowo – rekreacyjnej

- *remont, modernizacja i doposażenie budynków szkolnych i przedszkolnych*
- *budowa, rozbudowa i modernizacja hal gimnastycznych i boisk sportowych, w tym zakup wyposażenia*
- *rozbudowa terenów zielonych przy szkołach i przedszkolach*

1.1.3 Udział szkół w projektach dotyczących dzieci i młodzieży

- *aktywne uczestnictwo szkół w konkursach i programach zewnętrznych*
- *rozwój współpracy szkół z samorządem i przedsiębiorcami, w tym zapoznavanie młodzieży ze specyfiką pracy w poszczególnych zakładach*
- *rozwój kontaktów zagranicznych szkół*

1.1.4 Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców

- *promocja i wsparcie różnych form kształcenia ustawicznego*
- *organizowanie szkoleń z zakresu zmiany kwalifikacji i dostosowania do rynku pracy*
- *rozwój doradztwa zawodowego*
- *tworzenie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej z wychowywaniem dzieci*
- *udział w programach adresowanych do osób bezrobotnych*

1.2 Budowa aktywnego społeczeństwa opartego na wiedzy

1.2.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych

- *tworzenie programów pomocy uczniom w trudnej sytuacji materialnej*
- *tworzenie oddziałów przedszkolnych i mini przedszkoli*
- *podejmowanie i wspieranie działań mających na celu poprawę dostępności do szkół*
- *poszerzanie zbiorów bibliotek*

1.2.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego

- *budowa i rozbudowa sieci zapewniających szybki i bezpieczny dostęp do Internetu, w tym tworzenie publicznych punktów dostępu*
- *wspieranie rozwoju zintegrowanych systemów informacyjnych*
- *organizowanie szkoleń z zakresu informatyzacji*

1.2.3 Wzrost zaangażowania obywatelskiego w życiu publicznym

- *wsparcie i promocja postaw obywatelskich i działalności prospołecznej*
- *tworzenie warunków dla rozwoju działalności organizacji pozarządowych*
- *rozwój partnerstwa organizacji pozarządowych i samorządu terytorialnego*
- *zapoznavanie młodzieży z pracą samorządowca i dokumentami programowymi Gminy*

1.3 Wzrost bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego mieszkańców

1.3.1 Poprawa jakości i dostępności usług w zakresie ochrony zdrowia oraz rozwój profilaktyki prozdrowotnej

- *modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia*
- *podwyższanie jakości usług medycznych, w tym zakup nowoczesnego sprzętu medycznego*
- *zwiększenie dostępności usług medycznych*
- *wspieranie programów z zakresu profilaktyki prozdrowotnej*
- *promocja prowadzenia zdrowego trybu życia*

1.3.2 Wspieranie rozwoju kultury fizycznej i sportu

- *wsparcie działań szkół w zakresie organizowania zajęć sportowych*
- *budowa i rozbudowa zaplecza sportowego i sportowo-rekreacyjnego*
- *wspieranie działalności klubów i stowarzyszeń sportowych*

- *organizacja festynów sportowo - rekreacyjnych*

1.3.3 Wzrost bezpieczeństwa publicznego oraz ograniczanie patologii społecznych

- *realizacja programów przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie*
- *wsparcie działań policji w zakresie bezpieczeństwa publicznego*
- *wspieranie działalności straży pożarnej*
- *wsparcie działań ratownictwa wodnego*
- *budowa zintegrowanego systemu ratownictwa*

1.4 Wzrost jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności osiedleńczej

1.4.1 Wspieranie odnowy wsi, w tym rewitalizacja osiedli popegeerowskich

- *poprawa estetyki wsi, w tym rozbudowa terenów zieleni*
- *budowa i modernizacja świetlic wiejskich oraz boisk i placów zabaw, w tym doposażenie*

1.4.2 Poprawa dostępności transportowej

- *poprawa stanu technicznego dróg*
- *rozbudowa systemu dróg, budowa chodników i ścieżek rowerowych*
- *wsparcie poprawy systemu połączeń komunikacyjnych w gminie i łączących gminę z innymi miejscowościami,*

1.4.3 Rozbudowa i poprawa jakości systemu zaopatrywania w wodę

- *rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, w tym wymiana sieci azbestowych*
- *poprawa jakości wody pitnej*

1.4.4 Wspieranie rozwoju kultury i poprawa dostępności mieszkańców gminy do oferty kulturalnej

- *budowa, modernizacja i doposażenie obiektów służących rozwojowi kultury*
- *wsparcie pracy podmiotów działających na rzecz kultury*
- *wspieranie powstawania nowych instytucji kultury*

1.4.5 Wspieranie tworzenia optymalnych warunków zaspokajania potrzeb mieszkaniowych i socjalnych

- *przygotowanie terenów pod budownictwo jednorodzinne*
- *wspieranie programów zaspokajania potrzeb osób starszych*

- *wsparcie działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej*

1.4.6 Usprawnianie działań administracji samorządowej

- *systematyczny udział pracowników samorządowych w szkoleniach podnoszących poziom ich wiedzy i kwalifikacji*
- *rozwój e-administracji*
- *rozwój kontaktów krajowych i zagranicznych, w tym udział w partnerstwach i stowarzyszeniach*
- *aktywne pozyskiwanie środków unijnych i krajowych na realizację zadań gminy*

1.5 Wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych

1.5.1 Wspieranie różnorodnych form aktywności osób niepełnosprawnych

- *wsparcie działań służących integracji osób niepełnosprawnych*
- *wsparcie działań służących aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych*
- *wsparcie rozwoju aktywności fizycznej i intelektualnej osób niepełnosprawnych*

1.5.2 Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych

2 Efektywna Gospodarka

2.4 Rozwój przedsiębiorczości, innowacji i nowych technologii oraz wsparcie istniejących przedsiębiorstw

2.1.1 Tworzenie sprzyjających warunków dla powstawania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza branży rolno-spożywczej i usługowej

- *budowanie sprawnego systemu informacji gospodarczej, prawnej i technicznej*
- *opracowanie systemu ułatwień administracyjnych oraz ulg podatkowych*
- *opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego*
- *wspieranie tworzenia i promocja funduszy poręczeń, funduszy pożyczkowych i kapitałowych*
- *udostępnianie terenów z przeznaczeniem na działalność gospodarczą*

2.1.2 Wspieranie rozwoju istniejących firm

- *usprawnianie obsługi przedsiębiorców przez administrację samorządową*

- *wspieranie działań umożliwiających rozwój gospodarki elektronicznej*
- *tworzenie warunków dla rozwoju kontaktów gospodarczych w kraju i za granicą*
- *wspieranie wdrażania innowacji i nowych technologii*

2.1.3 Wspieranie przedsiębiorczości oraz elastycznych form zatrudnienia,

- *wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez doradztwo*
- *wspieranie działań służących efektywniejszemu wykorzystaniu posiadanych zasobów*
- *wprowadzanie dodatkowych zajęć w gimnazjum z zakresu przedsiębiorczości i postaw rynkowych*
- *promocja telepracy*

2.5 Rozwój gospodarki wykorzystującej zasoby lokalne

2.5.1 Wspieranie rozwoju nowoczesnego rolnictwa oraz współpracy producentów rolnych

- *podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników*
- *wspieranie współpracy producentów rolnych i tworzenia grup producenckich*
- *poprawa struktury agrarnej w gminie*

2.5.2 Wspieranie rolnictwa ekologicznego oraz rozwoju produkcji rolnej z przeznaczeniem na biopaliwa

- *organizowanie szkoleń z zakresu rolnictwa ekologicznego i produkcji rolnej z przeznaczeniem na biopaliwa*
- *promocja produktów rolnictwa ekologicznego*

2.5.3 Wspieranie rozwoju oferty produktów lokalnych, w tym produktów żywnościowych

- *rozwój i promocja rzemiosła, w tym rękodziela artystycznego*
- *rozwój i promocja lokalnych produktów żywnościowych, w tym pszczelarskich*

2.5.4 Rozwój racjonalnej gospodarki leśnej

- *zalesianie nieużytków rolnych*
- *udostępnianie zasobów leśnych dla celów turystycznych*
- *rozwój gospodarki opartej o runo leśne*

2.6 Zwiększanie ruchu turystycznego i wydłużenie sezonu

- 2.6.1 Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej oraz podnoszenie jakości usług turystycznych
- *modernizacja, renowacja i konserwacja obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym zabezpieczenie na wypadek zagrożeń*
 - *budowa i rozbudowa oraz poprawa jakości bazy noclegowej*
 - *budowa i rozbudowa bazy gastronomicznej*
 - *rozwój bazy rekreacyjno - wypoczynkowej*
- 2.6.2 Rozwój agroturystyki
- *propagowanie wśród rolników działalności agroturystycznej, w tym organizacja szkoleń*
 - *promowanie gospodarstw agroturystycznych*
- 2.6.3 Rozwijanie produktów turystycznych
- *wytyczanie i znakowanie szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, kajakowych, pod narciarstwo biegowe)*
 - *tworzenie nowych produktów turystycznych*
 - *budowanie kompleksowych ofert turystycznych*
 - *organizowanie imprez promujących gminę oraz rozwój oferty imprez stałych*
 - *wsparcie rozwoju i promocji gminnych produktów markowych*
- 2.6.4 Rozbudowa systemu promocji i informacji turystycznej
- *eksponowanie informacji o zabytkach i pomnikach przyrody*
 - *wydawanie katalogów i broszur o gminie i jej atrakcjach*
 - *utworzenie i prowadzenie punktów informacji turystycznej*
 - *promowanie gminy w mediach i na stronach internetowych*
 - *udział Gminy w targach i wystawach*

3 Czyste Środowisko

3.1 Rozwój funkcjonowania systemów służących ochronie i poprawie stanu środowiska naturalnego

- 3.1.1 Rozbudowa i poprawa jakości systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków
- *modernizacja i wyposażenie oczyszczalni ścieków*

- *rozbudowa i sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz wymiana sieci będących w złym stanie technicznym*
- *rozpowszechnianie projektów oczyszczalni przydomowych w rozproszonych układach zabudowy*

3.1.2 Rozbudowa systemu gospodarki odpadami komunalnymi

- *rozwój systemu segregacji, recyklingu i innych form odzysku odpadów*
- *zakup sprzętu na potrzeby składowiska odpadów*
- *likwidacja i rekultywacja dzikich wysypisk*
- *udział w realizacji powiatowego systemu gospodarki odpadami*

3.1.3 Rozwój infrastruktury energetyki odnawialnej oraz poszanowania energii

- *budowa i rozbudowa biogazowni rolniczych*
- *budowa farm wiatrowych*
- *rozbudowa, przebudowa lub modernizacja systemów ogrzewania i wyposażanie ich w instalacje ograniczające emisję zanieczyszczeń*
- *termomodernizacja budynków*

3.1.4 Tworzenie systemów monitoringu środowiska

- *wdrażanie nowych narzędzi i metod obserwacji*
- *tworzenie baz danych do gromadzenia i przetwarzania informacji o środowisku*

3.2 Ochrona zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazu

3.2.1 Kształtowanie właściwej struktury terenów zieleni

- *pielęgnacja krajobrazu*
- *budowa lub przebudowa urządzeń małej retencji*
- *właściwe zagospodarowanie terenów cennych przyrodniczo*
- *tworzenie i zachowanie układów zieleni we wsiach, w tym parków*

3.2.2 Ochrona różnorodności biologicznej, w tym ochrona ekosystemów leśnych

- *regulacja i utrzymanie cieków wodnych, źródlisk i bagien*
- *budowa lub przebudowa drzewostanu*
- *inwentaryzacja i tworzenie pomników przyrody*

3.2.3 Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej

- *promowanie właściwych sposobów zagospodarowania nawozów naturalnych*

- *organizacja systemu zbiórki i utylizacji odpadów niebezpiecznych*
- *zalesianie gruntów rolnych o niskiej bonitacji*

3.3 Zwiększanie świadomości ekologicznej

3.3.1 rozwój edukacji ekologicznej w szkołach i przedszkolach

- *prowadzenie zajęć z zakresu ekologii i ochrony środowiska*
- *organizacja oraz uczestnictwo w konkursach, programach i akcjach o tematyce ekologicznej*

3.3.2 podnoszenie świadomości ekologicznej dorosłych, w tym przedsiębiorców

- *prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych z zakresu ekologii i ochrony środowiska*

VII. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU STRATEGII

Za realizację strategii odpowiada Samorząd Gminy Przechlewo. W proces realizacji będą jednak zaangażowane również inne podmioty, m.in. gminne jednostki zakładowe i pomocnicze, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe. Dla sukcesu realizacji ważna jest partnerska współpraca wszystkich podmiotów, jak i mieszkańców. Realizacji Strategii służyć będą gminne programy, takie jak: Plan Rozwoju Lokalnego, Gminny Program Ochrony Środowiska, Gminny Program Gospodarki Odpadami, Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz inne nowo powstające tego typu, spójne ze Strategią programy. Realizacja Strategii w dużej mierze uzależniona będzie od efektywnego pozyskiwania środków unijnych i innych pozabudżetowych. W tym kontekście najważniejszym instrumentem będą w najbliższych latach Regionalny Program Operacyjny .Województwa Pomorskiego 2007-2013 oraz Program Operacyjny Rozwój Obszarów Wiejskich 2007-2013.

W celu efektywnego zarządzania realizacją Strategii konieczne jest stworzenie sprawnego systemu jej monitorowania i oceny.

Ocena kierunków i postępu realizacji Strategii może być przyczyną jej aktualizacji, jednak aktualizacja nie powinna następować częściej niż raz w kadencji Rady Gminy. W ciągu miesiąca od zatwierdzenia Strategii zostanie powołany Zespół ds. Monitoringu Strategii, który raz w roku do końca października przygotuje i przedstawi Radzie Gminy raport z realizacji strategii.

W/w zespół opracuje w ciągu miesiąca od powołania całościową koncepcję systemu monitoringu i oceny jej realizacji, łącznie ze wskaźnikami monitoringu Strategii.